

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
Димтамак авыл жирлеге Советы**

КАРАР

№ 6

2019 елның 4 июле

Димтамак авылы

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Димтамак авыл
жирлегенең законнарга һәм жирле
үзидарә органнарының норматив
хокукий актларга үзгәрешләр мониторингын
үткәрү турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл
жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнары
тарафыннан кабул ителгән законнарга һәм муниципаль норматив хокукий
актларга үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү буенча эшен камилләштерү
максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
“Димтамак авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына таянып,
Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге
Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл
жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив
хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турыйнадагы
кушымтадагы Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге каарны «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендә
<http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми
порталында урнаштырырга.

5. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз жаваплылыгыма
алам.

Димтамак авыл жирлеге Башлыгы

И.А.Сәләмов

Димтамак авыл жирлеге

Советы каары белән расланды

4 июль 2019 ел № 6

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак
авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарга һәм
муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту
мониторингын үткәрү турыйндағы Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Закондагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының
муниципаль хокукий норматив актларына мониторинг үткәрү (алга таба –
мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль
актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен
югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәэммин итү өчен жирле үзидарә
органнарының үз вәкаләтларе чикләрендә магълұматлар жыю, аларны
гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм
планлы эшчәнлеген күздә tota.

2. Мониторинг Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнары
тарафыннан үткәрелә.

3. Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнары мониторинг
үткәргәндә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма
комитетының юридик бүлеге белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарында мониторинг
үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрунең максатлары булып тора :

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында,
муниципаль актларны кабул ителүе, үзгәртелүе һәм аларның үз көчләрен
югалткан дип саналуы ихтыяжы булуын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, кимчелекләрне бетерү, хокукый жайга салуда кабатлаулардан арыну;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэммин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

гамәлдән чыккан (актуальлеген югалткан) яисә кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтиҗәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәту;

норматив актлар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү .

6. Мониторинг үз эченә түбәндәгеләрне жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм үзгәрешләрне бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациисе Президенты указларын, Россия Федерациисе Хөкүмәте каарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге Уставын, муниципаль актларны .

7. Мониторинг үткәрунең нигезләре булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

муниципаль актларны хокукый жайга салуны аерым өлкәләрдә куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

массакүләм мәгълүмат чарапарының муниципаль актларны камилләштерү мөһимлеге яки кимчелекләре турында мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хакында гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарның, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шул исәптән түбүндәгеләрне үз эченә алган мөрәҗәгатьләр:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрина кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәсе;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, ачык тыңлаулар, ижтимагый фикер альшуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

8. Димтамак авыл җирлеге җирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә қагылган мәсъәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкләр мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләрне анализлау аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларны; федәраль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасы); прокурор жавабы актларын.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норматив хокукий актлар чыгару эше нәтижәләрен теркәү максатларында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә кабул ителгән муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен түбәндәгеләрне тәэммин иткән мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

"Гарант" мәгълүмат системасында контрольга куелган закон һәм башка норматив хокукий актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

"Гарант" мәгълүмат системасына хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ закончалық аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан мәгълүмат керүе.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) үзгәртелешен яки көчен югалткан (гамәлдән чыгаруны) дип саналышын тәэммин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль актларның куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомуиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларының, ирекләренең һәм законлы мәнфәгатьләренең үтәлеше;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булуы;

муниципаль акт чыгарганды, жирле үзидарә органы үз компетенциясе чикләренең үтәлеше;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий жайга салуның тұлылығы;

хокук нормаларында каршылыклар;

юридик-техник характердагы хatalар болуы;

муниципаль актны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренен мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез караптар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукий актларны куллану тәжрибесе болу;

норматив хокукий актларны куллануда бертөрдәге тәжрибә булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар болу (саны) һәм аларның эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндөрү (канәгатьләндөрүдән баш тарту) турында закон көченә көргөн суд актлары болу (саны) һәм аларның кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр муниципаль актларга үзгәрешләр көртүне таләп иткән очракта җирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр көртү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булған актлар белән тәңгәлләштерүгә юналдерелгән башка чараптар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжын тудыручи федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр көртөлгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарғаннан соң, 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнарын, юридик затларнын, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шулай ук “Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчелеге актларыннан тыш башка прокуратура мәгълүматы торғанда, мониторинг алар

кергэннән соң, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Элеге очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норматив-хокукий актлар чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге Нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән көннән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар Димтамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 чисlosыннан да соңга калмыйча, мониторинг нәтижәләре турында хисап tota.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрү башкаручылары турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүматны;

хокукий жайга салу предметының қыскача характеристикасын,

мониторинг үткәрү нигезләрен.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүматны;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлығы турында тәкъдимнәрне;

тиешле хокукий мәнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертү өчен жибәрелә. Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган һәм анда кертелмәгән муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норматив документлар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукий документлар чыгару эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукий җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылыкта булалар.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы була.